

## Karšuvos regiono krypties pasirinkimas ir įgyvendinimas. 2019 11 20

Vienaip ar kitaip jau artėjama į regionų steigimą ir artimiausiu metu jie turėtų pradėti funkcionuoti. Matyt bus išspręstos ir regionų kaip juridinių organų veikimo užtikrinimo sąlygos, valdymo struktūra, finansavimas.

Pats laikas būtų apsvarstyti regiono pavadinimą. O ji mums akivaizdžiai diktuoja istorija ir regiono geografija, kuri sutampa su istorinėmis Karšuvos žemėmis didžiąja dalimi ir dalimi Skalvos Žemių. Jeigu atsižvelgsime į pokyčius vykusius istorijos tėkmėje, tai galima pasakyti, kad pirmajame tūkstantmetyje didesnė dabartinio regiono teritorija priklausė Skalvai. Vėluikių kapinynas laikomas šiauriausiu skalvių palaidojimų vieta. Bet Žemaitijos ir Lietuvos išlikimo ir aktuali valstybės kūrimosi laikotarpiu, žymiai didesnį svarbą turėjo Karšuva, o ir geografiškai, Skalvių žemės priklausė Karšuvai, išskyrus Pagėgių rajoną. Atsižvelgiant į tai, kad šios kultūros persidengė, o istorijos tėkmėje Karšuva suvaidino lemiamą vaidmenį valstybės išlikimui ir suklestėjimui, tikslinga regionui atstatyti Karšuvos vardą. Kartu reiktų neužmiršti ir skalvių tautos, jos istorijos, kuriai nebuvo lemta išsaugoti savo tautiškumą ir savarankiškumą. Nors Karšuvą ištiko panašus likimas, bet po Melno sutarties ji buvo sugrąžinta į Lietuvos sudėtį ir iki šiol išliko integralia Žemaitijos ir Lietuvos dalimi. Maža to, Karšuvoje, greičiausiai, gyveno ir valdė šeima, davusi galingiausią dinastiją Europoje. Tuo ir turėtumėme grįžti savo regiono išskirtinumą. Vargu ar mūsų regionas galės kada nors būti toks svarbus kaip buvo, todėl mes turime iškelti jo praeitį ir sekti protėvių pavyzdžiu.

Taip, mes norėtumėme būti tikri tokia istorija, geriausia būtų, kad apie tai bylotų istorijos šaltiniai, bet deja, apie tai galime spręsti tik iš antrinių šaltinių, istorinių įvykių chronologijos, išlikusių istorinių objektų ir archeologinių radinių. Archeologiniai tyrinėjimai išlieka vienintele galimybe tuo įsitikinti ir turėtų būti mūsų tolimesnių darbų siekiamybė išsiaiškinant istorijos detales. Gerbiu istorikus. Jie išlikdami objektyvūs, negali nei patvirtinti, nei paneigti didingos Karšuvos istorijos. Nežiūrint to, dauguma istorikų tyliai pritaria tokiam naratyvui. Pritarimo išraiška galima laikyti tą faktą, kad šiais metais istorinė mokslinė konferencija buvo surengta Tauragėje ir Skaudvilėje, o patys istorikai išreiškė norą susipažinti iš arčiau su Karšuvos istoriniu palikimu išvykstamojoje ekspedicijoje.

Žinau, kad mūsų istoriją niekas kitas už mus nepapasakos ir neiškels garbingos praeities, greičiau iškraipys, norės nusavinti, geriausiu atveju, nutylės. Todėl kviečiu suvienyti regiono pajėgas ir padirbėti savo krašto labui.

Viena iš pirmųjų iniciatyvų tegul bus Žemaitijos kunigaikščių atminimo medalių projektas, kuriame vaizduojami du kunigaikščiai, greičiausiai, priklausė Karšuvai ir buvo tos garbingos dinastijos pirmtakai. Apdovanodami Žemaitijai nusipelnčius žmones ir organizacijas, kurie savo veiklos pavyzdžiu yra atviri istorijai, propaguoja meilę ir rūpestį Tėvynei, kartu iškelsime iš užmaršties garbingiausius valdovus. Rodydamas pavyzdį, kad turime rūpintis savo garbinga praeitimi, noriu pakviesti tapti Karšuvos regiono rajonų merus tapti šio projekto globėjais ir pavesti rūpintis įgyvendinimu Tauragės regiono plėtros tarybos pirmininką Skirmantą Mockevičių. Kviečiu paskirti apdovanojimų komisiją, pateikti kandidatus būti apdovanojais pagal patvirtintą apdovanojimo statutą. Apdovanojimams jau yra pasiūlyta daugiau kaip 120 asmenų ir organizacijų iš Žemaitijos, žmonių nusipelnusių Žemaitijai, neapsiribojant kur jie gyvena dabar. Yra siūlymas apdovanoti ir Amerikoje gyvenančius asmenis ir organizacijas. Apdovanojimai gali būti įteikiami visus 2020 metus, Trakų pilyje, Raudondvario dvare, Telšiuose. Pagrindinis apdovanojimas, pakviečiant atsiimti apdovanojimus net Amerikoje gyvenančius nominantus, galėtų būti Karšuvos krašto istoriniame, kultūriniame centre Skaudvilėje, kuri yra paskelbta mažąja kultūros sostine, data galėtų būti artima liepos 13-15 dienos, mūsų Tautos išlikimo šventei, gaila, kad tos dienos išeina pirmadienis, antradienis, trečiadienis.

Pirmas apdovanojimas numatyta Vilniuje, lapkričio 23 d., bus apdovanotas Žemaičių kultūros draugijos Vilniaus skyrius minintis 30 metų įkūrimo sukaktį.

Taip pat siūlau Karšuvos regiono rajonų vadovus, jau savarankiškai dalyvauti projekte pagerbiant mūsų Tautos didvyrį Margirį, pastatant paminklą-kinetinę skulptūrą Karinkalnyje, vaizduojančią Margirio ir Jono Liuksemburgiečio dvikovą. Labai susiėmus, galima suspėti taip pat liepos 13-15 dienoms. Planavimo procesas vyksta, reikia operatyvaus lėšų šiam projektui numatymo. Tai būtų labai prasmingas bendras darbas jungiantis visą regioną. Artėja ateinančių metų lėšų skirstymas savivaldose, pasinaudokite šia proga. Procesas jau juda, padarytos apklausos, gautos sąlygos iš kelių direkcijos, kiek žinau, rengiamas miškotvarkos projektas, medžių sutvarkymui. Įvardintos ir būtinos lėšos apie 67 tūkstančius €.

Suma keturiems rajonams yra įkandama. Didžiausi organizaciniai darbai laukia Tauragės rajono, kuriame bus numatomas paminklas.

Paminėjau svarbiausius bendrus darbus artimiausioje ateityje, jei tam turėsime valios ir ryžto.

Ankščiau pasiūlytos kitos iniciatyvos taip pat yra prasmingos, bet joms įgyvendinti laiko yra daugiau.

Taigi, kviečiu jungtis prasmingiems darbams.

VšĮ „Karšuvos būtovė“  
Antanas Gedvilas